

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΥΛΑΙΑΣ-ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ, ΧΟΡΤΙΑΤΗ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ
ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 29 ΜΑΙΟΥ 2026
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
Ενδεικτικές απαντήσεις**

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2026
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΘΕΜΑ Α

A1. Λόγοι στους οποίους, σύμφωνα με το **Κείμενο 1**, οφείλεται η υπογεννητικότητα:

- ακρίβεια
- εργασιακή επισφάλεια
- υψηλό κόστος στέγασης
- ελλιπής κρατική στήριξη προς τους γονείς
- δυσκολία συνδυασμού καριέρας και οικογένειας -ιδίως για τις γυναίκες
- ριζική αλλαγή προτύπων και αντιλήψεων στην ψηφιακή εποχή
- υπαρξιακή αβεβαιότητα στις τάξεις των νέων ενηλίκων εξαιτίας κλιματικής αλλαγής, γεωπολιτικής και οικονομικής αστάθειας, διεύρυνσης των ανισοτήτων και του τρόπου με τον οποίο η τεχνητή νοημοσύνη μετασχηματίζει τις κοινωνίες
- χρήση των smartphones: έχουν αλλάξει τον τρόπο αλληλεπίδρασης των νέων

ΘΕΜΑ Β

B1.

1. β
2. β
3. α
4. α
5. α

B2.α Η τρίτη παράγραφος του Κειμένου 1 αναπτύσσεται με χρήση αιτίου-αποτελέσματος. Πιο συγκεκριμένα η συγγραφέας στο χωρίο «καταγράφει μια χρονική...των smartphones» παρουσιάζει ως αίτια της σύγχρονης δημογραφικής κατάρρευσης την χρήση των smartphones που με τα σύγχρονα μέσα κοινωνικής δικτύωσης καλλιεργούν στους νέους εξιδανικευμένα πρότυπα σχέσεων και κοινωνικής συμπεριφοράς. Τα αποτελέσματα βρίσκονται στο χωρίο «Έτσι, δημιουργούν...πανεπιστημιακή εκπαίδευση» δυο εκ των οποίων είναι η αύξηση των επιπέδων μοναξιάς που βιώνει ο κάθε άνθρωπος και η κοινωνική απομόνωση. Ο άνθρωπος χάνει έτσι το ενδιαφέρον του να ασχοληθεί με τις διαπροσωπικές του σχέσεις γεγονός που μακροπρόθεσμα οδηγεί στην δημογραφική κατάρρευση πολλών χωρών.

Πρόθεση της συντάκτριας είναι να αναδείξει τα αποτελέσματα της μοναξιάς και της κοινωνικής απομόνωσης των ανθρώπων, παρουσιάζοντας το βασικό αίτιο που είναι η χρήση των smartphones με συνδρομή των σύγχρονων μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη διαμόρφωση εξιδανικευμένων προτύπων σχέσεων, ώστε να προβληματίσει τον αναγνώστη και να τον κινητοποιήσει για την επίλυση του προβλήματος, προσδίδοντας πειστικότητα και εγκυρότητα στο λόγο του με επίκληση στη λογική.

β. Στο Κείμενο 2 γίνεται χρήση των παρακάτω υπογραμμισμένων λέξεων:

γιατί: **αιτιολόγηση**

Αιτιολογεί και αναλύει πως δεν χρειάζεται να είναι κάποιος μεγάλος σε ηλικία για να είναι συντηρητικός, αφού υπάρχουν και νέοι που είναι συμβιβαστικοί, υποχωρητικοί και συντηρητικοί.

λοιπόν: **συμπέρασμα**

Καταλήγει στην ύπαρξη δύο στρατοπέδων – κοινωνικών ηλικιακών ομάδων – των νέων και των μεγαλύτερων σε ηλικία που τα χαρακτηριστικά τους δεν συμβαδίζουν σε κάθε περίπτωση με την ηλικία τους.

B3. Στο Κείμενο 2 να εξηγήσετε τη λειτουργία των παρακάτω γλωσσικών επιλογών:

- Το ασύνδετο σχήμα «Λέγεται συνήθωςσυμβιβασμούς» χρησιμοποιείται για να δώσουμε στο λόγο μας γοργότητα, αμεσότητα, ζωηρότητα. Χρωματίζει συναισθηματικά το κείμενο, γιατί δείχνει γραφή συνειρμική και όχι προσχεδιασμένη. Δίνει έμφαση, ένταση και έκταση στον λόγο προκειμένου να προσδώσει πως τα νιάτα είναι επαναστατικά και καινοτόμα.
- Το α' πληθυντικό πρόσωπο «Μπορούμε...προσδιορίζομε» χρησιμοποιείται για να παρουσιάσει ο δοκιμιογράφος πως δεν μπορούμε να είμαστε αρνητικά διακείμενοι και να οριοθετούμε τους ανθρώπους με κριτήριο την ηλικιακή τους διαφορά, αφού ο συντηρητισμός και ο προοδευτισμός υπάρχει στον άνθρωπο ανεξαρτήτου ηλικίας. Με το α' πληθυντικό ο συγγραφέας εντάσσει τον εαυτό του στο υπόλοιπο κοινωνικό σύνολο, θέλοντας να δείξει αφενός τη καθολικότητα του προβλήματος και αφετέρου την ανάγκη συλλογικής αντιμετώπισης και εγρήγορσης. Στοχεύει κυρίως στην ευαισθητοποίηση των δεκτών και εκφράζει τη συλλογική αποδοχή ενός προβλήματος ή της αξίας μιας πρότασης, το αίσθημα ευθύνης και συνευθύνης. Καθώς μειώνεται ο βαθμός της απόστασης μεταξύ συγγραφέα και αναγνώστη, το κείμενο αποκτά αμεσότητα και οικειότητα.
- Η συνυποδηλωτική/μεταφορά «ανθρώπους που διαρκώς καλπάζουν ορμητικά προς τα εμπρός» χρησιμοποιείται για να παρουσιάσει πως μια κοινωνία δεν πρέπει να είναι μόνο προσανατολισμένη προς το νεωτερικό και να αποτελείται μόνο από νέους, καθώς χρειάζεται να υπάρχει σε μια κοινωνία σύνεση και σωφροσύνη και ισορροπία ανάμεσα στις ηλικιακές κοινωνικές ομάδες των πολιτών για να μπορεί να ανταπεξέλθει με επιτυχία όποια κοινωνικά προβλήματα προκύψουν. Με την μεταφορά δίνει με εύληπτο, ζωντανό, άμεσο και οικείο τρόπο αυτή την εξισορρόπηση ανάμεσα στους νέους και στους μεγαλύτερους σε ηλικία.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

Το ποιητικό υποκείμενο προτρέπει τον αναγνώστη να βιώνει με χαρά τη ζωή του αντιμετωπίζοντας τις αντιξοότητες που προκύπτουν με σθένος και θετική διάθεση. Μέσω του **β' ρηματικού προσώπου και της προστακτικής «Χτύπα τη θλίψη», «Πέταξε το μαράζι»** σε συνδυασμό με το **«πρέπει» και την προτρεπτική υποτακτική «να νιώσης όλες τις ηδονές...να ανασάνεις»** αναδεικνύεται η ανάγκη να υπερβεί τις δυσκολίες και να ξεπεράσει οτιδήποτε τον καταβάλλει ψυχολογικά, προκειμένου να ζήσει μια ζωή ευτυχισμένη, που θα την ορίζει ο ίδιος «Μην φοβηθείς το πάτημά σου». Παράλληλα, μέσω της **μεταφοράς «όχι να πίνης ξύδι- όποιος κι αν στο δίνει»** το ποιητικό υποκείμενο συμβουλεύει τον αναγνώστη να μην επηρεάζεται από τη γνώμη άλλων, κάτι που αποτυπώνεται και με το **λογοπαίγνιο «μέλι»- «μέλλει»** μέσω του οποίου τον παρακινεί να γεύεται τις ευχάριστες στιγμές της καθημερινότητας «σου πρέπει μέλι» αδιαφορώντας για τα σχόλια των άλλων «δε με μέλλει».

Η προτροπή του ποιητικού υποκειμένου θα έπρεπε να αποτελεί στάση ζωής για όλους μας. Για να είμαστε πραγματικά ευτυχισμένοι χρειάζεται να αντιμετωπίζουμε με αισιοδοξία τη ζωή, με ευγνωμοσύνη για όσα αυτή μας προσφέρει, παρά τις δυσκολίες που προκύπτουν. Εξίσου σημαντικό είναι να ζούμε τη ζωή μας όπως εμείς επιθυμούμε, χωρίς να επηρεαζόμαστε από τα κοινωνικά «πρέπει» και τις προσδοκίες των άλλων.

Επιπλέον κειμενικοί δείκτες:

Παρομοίωση: «σαν βλύσμα κραυγής γλάρου»

Εισαγωγικά: «δε με μέλλει» (ευθύς λόγος- έμφαση στην αδιαφορία που οφείλουμε να δείχνουμε στα λόγια του κόσμου)

Οι μαθητές / μαθήτριες αναμένεται να συνδέσουν τους κειμενικούς δείκτες με τα αντίστοιχα χωρία και την ερμηνεία του ποιήματος.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Αναμένονται τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους (άρθρο).

Για το α' ζητούμενο ενδεικτικά:

ΑΙΤΙΑ ΜΟΝΑΞΙΑΣ

- Κυριαρχία έντονου ανταγωνισμού στις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων
- Αστικοποίηση που έχει οδηγήσει τους ανθρώπους στις απρόσωπες μεγαλουπόλεις
- Υπερεργασία για την κάλυψη ουσιαστών αναγκών. Έλλειψη ελεύθερου χρόνου για ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων
- Εξάρτηση και προσκόλληση ανθρώπων στα ΜΚΔ
- Κυριαρχεί στην εποχή μας η υποκρισία, η ψευτιά και η προσποίηση. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην αναπτύσσονται ουσιαστικές διαπροσωπικές σχέσεις

Για το β' ζητούμενο ενδεικτικά:

ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΕΩΝ ΜΕ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

- Διδασκαλία από νέους στους μεγαλύτερους χρήσης τεχνολογίας (ΜΚΔ, email κτλ.) για επικοινωνία με δικούς τους ανθρώπους
- Συνεργασία σε θεατρικές ομάδες, εργαστήρια μαγειρικής, λέσχες ανάγνωσης, εθελοντικές ομάδες κτλ. και γενικότερα σε κοινωνικές και πολιτιστικές δράσεις
- Εθελοντικές επισκέψεις νέων σε μοναχικούς ηλικιωμένους για περίπατο, συζήτηση και ψυχολογική στήριξη
- Οι ηλικιωμένοι μπορούν να αποτελέσουν συμβούλους ζωής για τους νεότερους, διδάσκοντάς τους παραδοσιακές τέχνες, παρέχοντάς τους επαγγελματικές συμβουλές αλλά και ιστορικές τους μνήμες
- Διοργάνωση μεταξύ ΚΑΠΗ και σχολείων κοινών εκδηλώσεων, ώστε οι δύο γενεές να έρθουν πιο κοντά

Προτείνεται να θεωρούνται επαρκείς 2-3 αιτιολογημένες θέσεις για κάθε ζητούμενο.

Οι απαντήσεις των θεμάτων είναι ενδεικτικές

Προτείνεται να θεωρούνται επαρκείς 2-3 αιτιολογημένες θέσεις για κάθε ζητούμενο.

Επιμέλεια σχολιασμού: η ομάδα φιλολόγων **ΕΚΘΕΣΗΣ** του φροντιστηρίου
ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΥΛΛΙΑΣ-ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΥΛΛΙΑΣ-ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ